

Rhododendron fortunei

Tuoksualppiruusu

Rhododendron fortunei Lindley 1859

alasuku *Hymenanthes*
sektio *Hymenanthes*
alasektio *Fortunea*

R. fortunei Kööpenhaminan kasvitieteellisellä.

(© [K. Theqvist](#))

Ainavihanta 3-9 m korkea ja lähes yhtä leveä pensas tai pieni puu. Habitus yleensä pysty ja melko jäykkä. Oksat harmaan ruskeat.

Lehdet soikeat, suippokärkiset pituudeltaan 10-17 cm ja leveydeltään 3-6 cm. Lehdet päältä oliivinvihreät ja alta vaaleammat, kaljut. Lehden kanta violetti. Lehdet säilyvät 1-2 vuotta.

Kukinto harva, 5-12 kukkaa halkaisijaltaan 7-9 cm, avoimen kellomaisia. Kukissa 7-8 terälehteä, heteitä. Kukinta touko-kesäkuun vaihteessa. Kukkien väri valkoisesta violetin ja vaaleanpunaisen eri sävyihin, nielussa keltainen kuviointi. Kukat tuoksuvat.

Kotimaa: Kiinan maakunnat: Sichuan, Anhuei, Hunan, Jiangxi, Zhejiang, Fujian, Guangdong ja Guangxi 1000 m mpy. Yleinen Chekiangin vuoristossa ja Jiangxin maakunnan Lu Shanin alueella vuoristometsissä. Kukoistaa myös alueilla, joista metsä on kaadettu.

Kestävyys: Englanti H4, USA H2 (-270C Leach), Ruotsi III, (Suomi Ia ?)

Leachin mukaan *fortunei* saavuttaa lopullisen talvenkestävyytensä vasta viisivuotiaana tai n 1 m kokoisena. Lisäksi kestävyyteen vaikuttaa myös alkuperä, sillä kysymyksessä laji, jonka luontainen kasvualue ulottuu Sichuanin vuoristoista Kiinan kaakkoisrannikolle. Ruotsissa hyvät kannat ovat olleet täysin talvenkestäviä Tukholman seudulla myös 1980-luvun kovina talvina (Rh.-bladet 2/88 s. 16). Minulla ei ole ollut ongelmia talvenkestävyydessä Naantalissa, jossa *fortunei* on talvehtinut neljä vuotta.

Fortunei on ehdottomasti sukunsa aatelia. Suuret tuoreenvihreät lehdet ovat kauniita ympäri vuoden, eikä niihin yleensä pesiydy tuhoeläimiä. Kastelua *fortunei* vaatii parhaan kasvun aikana, muuten lehdet jäävät turhan pieniksi. Kukat kestävät erinomaisesti sadetta ja ovat pitkäikäisiä (2-3 viikkoa). Niiden pinta on posliinimainen ja ne varisevat aikanaan kokonaisina roskaamatta kasvia, kuten monilla catawbiense-risteymillä on tapana. Samoin kuin muillakin *Fortunea*-alasektion lajeilla on *fortunein* kasvu "robustia" ja oksat kestävät hyvin lumikuormaa.

Nuoren kasvin suojaaminen lumella on suositeltavaa. Yhdysvalloissa *fortuneita* on käytetty paljon jalostustyössä kestävien suuri- ja tuoksuva-kukkaisten lajikkeiden aikaansaamiseksi. Ruotsissa on pyritty saamaan viljelyyn kestävämpiä *fortunei*-kantoja käsinpölyttämällä kestäviä yksilöitä keskenään ja *brachycarpum* var. *tigerstedtiin* kanssa. Tuloksena on *fortunein* ulkonäön omaavia hybridejä, joille raportoidaan -30 - -34 °C pakkaskestävyyksiä. Olisi erittäin mielenkiintoista saada tätä materiaalia myös Suomeen, jotta *fortunein* upeudesta päästäisiin yleisemmin nauttimaan myös tšekäläisissä puutarhoissa.